

รูปแบบการพัฒนาระบบกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลขนวน

อำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น

Development model of community welfare fund Khanuan municipal district Na Kham

District khonkaen Province.

เอกวิทย์ ลำพาย

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

E-mail: Social Welfare_sss@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาระบบกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลขนวน อำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษากองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลขนวน อำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น 2. เพื่อค้นหารูปแบบการพัฒนาระบบกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลขนวน อำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น และ 3. เพื่อสรุปผลรูปแบบการพัฒนาระบบกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลขนวน อำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น เป็นการวิจัยแบบเชิงคุณภาพ มีเครื่องมือการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง มีกลุ่มเป้าหมายทั้งสิ้น 50 คน ผลการวิจัยพบว่า 1. เพื่อศึกษากองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลขนวน อำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น สามารถจำแนกผลการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลขนวน คือ ระเบียบข้อบังคับกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลขนวน อำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น เพื่อการจัดสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลขนวนเป็นไปโดยเสมอภาคทั่วถึงเอื้ออาทรซึ่งกันและกันรวมทั้งเอื้อประโยชน์ต่อสมาชิกโดยรวมในชุมชนเทศบาลตำบลขนวน มีระเบียบข้อบังคับกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลขนวน จำนวน 25 ข้อ 1.2 ปัญหาที่พบในกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลขนวน พบปัญหาในเรื่องของระบบการจัดการข้อมูลเกี่ยวกับรายรับ-รายจ่าย ของสมาชิกกองทุนที่ยังไม่เป็นระบบเท่าที่ควร เป็นปัญหาสำคัญที่กลุ่มเป้าหมายและชุมชนมีความต้องการที่จะแก้ไขปัญหาและอยากให้กองทุนสวัสดิการชุมชนเกิดการพัฒนาเป็นไปอย่างต่อเนื่อง 2. เพื่อค้นหารูปแบบการพัฒนาระบบกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลขนวน อำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น ได้จำนวน 3 รูปแบบ ได้แก่ 2.1 รูปแบบการพัฒนาระบบการจัดเก็บเอกสารข้อมูลโดยดัชนีการจำแนกด้วย 2.2 รูปแบบการพัฒนาระบบการจัดเก็บเอกสารข้อมูลโดยโปรแกรมไมโครซอฟท์ เอกซ์เซล และ 2.3 รูปแบบการพัฒนาระบบการจัดเก็บเอกสารข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ 3. เพื่อสรุปผลรูปแบบการพัฒนาระบบกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลขนวน อำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น พบว่า มี 2 รูปแบบ คือ 1. รูปแบบการพัฒนาระบบการจัดเก็บเอกสารข้อมูลโดยโปรแกรมไมโครซอฟท์ เอกซ์เซล 2. รูปแบบการพัฒนาระบบการจัดเก็บเอกสารข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์

คำสำคัญ: รูปแบบการพัฒนา, กองทุนสวัสดิการชุมชน

Abstract

Research on the model of community welfare fund development system, Khanuan Subdistrict Municipality Nong Na Kham District Khon Kaen Objective 1. To study community welfare fund, Khanuan Subdistrict Municipality Nong Na Kham District 2. To find the model of community welfare fund development system, Khanuan Subdistrict Municipality, Nong Na Kham District, Khon Kaen Province and 3. To summarize the model of community welfare fund development system in Khanuan Subdistrict Municipality. Nong Na Kham District Khon Kaen Is a qualitative research There are research tools, semi-structured interview form. There are a total of 50 target groups. The results of the research are as follows: 1. To study the Community Welfare Fund of Khanuan Subdistrict Municipality Nong Na Kham District Khon Kaen Can classify the results into 2 parts: 1.1 Information about regulations, community welfare funds, Khanuan Subdistrict Municipality is the regulations, community welfare fund, Khanuan Subdistrict Municipality Nong Na Kham District Khon Kaen For community welfare, Khanuan Municipality is equal, inclusive, caring for each other, as well as contributing to the members in the community of Khanuan Municipality. There are 25 regulations for community welfare fund, Khanuan Subdistrict Municipality Fund 1.2. Problems encountered in the Community Welfare Fund of Khanuan Subdistrict Municipality Encountered problems in the management of information systems about income - expenses Of fund members that are not as systematic as they should be Is a major problem that the target group and the community needs to solve the problem and want the Community Welfare Fund to develop continuously. 2. To find the model of community welfare fund development, Khanuan Municipality, Nong Na Kham District, Province Khon Kaen can have 3 types of forms, namely 2.1 Form for developing a document storage system by using the classification index by 2.2. Data collection by Microsoft Excel program and 2.3 format of data collection system development by computer software program 3. To summarize the model of community welfare fund development system, Khanuan Subdistrict Municipality Nong Na Kham District Khon Kaen province found that there are 2 types: 1. The development of data document storage system by Microsoft Excel 2. The development of data document storage system by computer software program

Keyword: Development model, Community welfare fund

บทนำ

ปัจจุบัน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2560 ที่ได้ตระหนักถึงความสำคัญและบัญญัติไว้ใน รัฐธรรมนูญเพื่อให้เกิดการปฏิรูปในด้านต่าง ๆ ภายใต้แนวคิด 4 ประการ คือ 1) เป็นสวัสดิการที่ดูแลคนไทย ตั้งแต่เกิดจนตาย 2) เป็นสวัสดิการที่ช่วยลดความเหลื่อมล้ำของสังคมไทยในระยะยาวและเป็นระบบสวัสดิการ ที่นำไปสู่ความเป็นสังคมของระบบสวัสดิการ 3) มีการมองเป็นภาพรวมโดยยึดองค์ประกอบของระบบ สวัสดิการสังคม หรืออาจเรียกว่า “เสาหลักของระบบสวัสดิการสังคม” (Pillars of Welfare System) 4 องค์ประกอบได้แก่ การให้บริการสังคม ระบบประกันสังคม ระบบการช่วยเหลือสังคม และระบบการส่งเสริม สนับสนุนหุ้นส่วนทางสังคม และ 4) ต้องคำนึงถึงความเป็นไปได้ทางการเงินและการบริหารจัดการว่าสังคมไทย ต้องรับภาระและพร้อมใจ กันในการจัดการ โดยภาคส่วนต่างๆ ต้องเข้ามามีบทบาทไม่ว่าจะเป็นชุมชน ภาค ธุรกิจ องค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไร เป็นต้น (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรปฏิบัติหน้าที่สำนักงาน เลขาธิการสภาปฏิรูปแห่งชาติ. 2558)

การพัฒนา รูปแบบสวัสดิการชุมชน เป็นฐานรากของการสร้างหลักประกันความมั่นคงของคนในชุมชน บนพื้นฐานให้อย่างมีคุณค่า รับอย่างมีศักดิ์ศรี ได้เริ่มต้นอย่างเป็นทางการเป็นระบบในปี พ.ศ. 2547 เกิดจากการรวมตัวกัน ของเครือข่ายสวัสดิการชุมชน เพื่อค้นหาแนวทางการพัฒนา รูปแบบการจัดสวัสดิการชุมชน รวมถึงจัดทำ ยุทธศาสตร์การสนับสนุนระบบสวัสดิการชุมชน เพื่อการขยายผลและพัฒนาระบบสวัสดิการชุมชนให้ เป็นไป อย่างเข้มแข็งและยั่งยืน พร้อมทั้งได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลสมัย พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี ภายใต้ นโยบายของศูนย์ต่อสู้เพื่อเอาชนะความยากจนแห่งชาติ (ศตจ.) ผ่านสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ นำไปสู่การส่งเสริมจัดตั้งกองทุน สวัสดิการชุมชนตำบลขึ้น กระทรวงรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้มีนโยบายสนับสนุนการจัดสวัสดิการ ชุมชนในรูปแบบการสมทบเท่ากันโดยชุมชนได้รับการสมทบไม่เกิน 365 บาท/คน/ปี เริ่มต้นในปี 2553 โดยได้ จัดสรรงบประมาณรวม 727.3 ล้านบาท เพื่อสมทบกองทุนสวัสดิการชุมชนที่ผ่านเกณฑ์คุณภาพในสัดส่วนตาม การออมของสมาชิก ไม่เกิน 365 บาท/ราย/ปี ทั้งที่เป็นการสมทบงบประมาณจากสามฝ่าย (1 : 1 : 1) คือ 1) สมทบจากเงินออมของสมาชิกในชุมชน ทั้งในรูปแบบการออมทรัพย์เติม หรือสัจจะออมวันละบาท 2) การ สมทบจากรัฐบาลกลางผ่านสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน และ 3) การสมทบจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการสมทบที่ต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2554 จนถึงปี 2556 ต่อมา ภายใต้การขับเคลื่อนวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศไทย ปี 2015-2020 เพื่อมุ่งสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ได้มีการประกาศคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี โดย พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2557 ข้อ 3 เรื่องการลดความเหลื่อมล้ำของสังคมและการสร้างโอกาสเข้าถึงบริการของรัฐ ข้อ 3.3 การพัฒนาระบบการ คู่คุ้มครองทางสังคม ระบบการออมและระบบสวัสดิการชุมชนให้มีประสิทธิภาพและมีความยั่งยืนมากยิ่งขึ้น ตลอดจน คำแถลงนโยบายของพลตำรวจเอก อุดยุทธ์ แสงสิงแก้ว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์ ข้อ 4.3.1 ด้านการพัฒนาองค์กรชุมชนและเครือข่าย ข้อ 4.3.8.1 สนับสนุนการจัด สวัสดิการชุมชน เพื่อเป็นการสร้างหลักประกันความมั่นคงของคนในชุมชน โดยจัดสวัสดิการชุมชนที่ครอบคลุม วิถีชีวิตตั้งแต่เกิด แก่ เจ็บ ตาย ให้กับคนทุกกลุ่มในชุมชนในการดูแลและช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ผ่านกองทุน

สวัสดิการชุมชนระดับตำบลที่จัดตั้งขึ้นมาแล้ว โดยเน้นขยายฐานสมาชิกให้กว้างขวางขึ้นและพัฒนาการบริหารจัดการ รวมทั้งส่งเสริมการจัดตั้งในท้องถิ่นที่ยังไม่มีกองทุนสวัสดิการชุมชน วิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศไทย นโยบายของรัฐบาล เพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติให้มั่นคง ยั่งยืน ตามเจตนารมณ์ที่กำหนดไว้ (สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน. 2559)

กองทุนสวัสดิการชุมชน สามารถจัดสวัสดิการพื้นฐานแก่สมาชิกโดยครอบคลุมทุกช่วงชีวิตคือ เกิด แก่ เจ็บ ตาย รวมประมาณ 13 ประเภท อาทิ สวัสดิการรับขวัญเด็กแรกเกิด ทุนการศึกษา จ่ายกรณีเข้ารับรักษาตัวในโรงพยาบาล บำนาญผู้สูงอายุ สวัสดิการเสียชีวิตจัดงานศพ สวัสดิการผู้ด้อยโอกาส คนพิการ ทุนประกอบอาชีพ ภัยพิบัติ ฯลฯ เฉกเช่น เทศบาลตำบลขนวน อำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น เดิมเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนวน อำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น ได้รับการจัดตั้งจากสภาตำบลขนวน เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนวน ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2552 มาตรา 40 และมาตรา 41 และประกาศกระทรวงมหาดไทยเรื่อง จัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล ลงวันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2539 เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2540 โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 113 ตอนพิเศษ 52 ลงวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2539 ปัจจุบันตั้งอยู่หมู่ที่ 2 ตำบลขนวน อำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น และได้ยกฐานะจัดตั้งเป็นเทศบาลตำบลขนวน เมื่อวันที่ 6 กันยายน 2556 ตามประกาศกระทรวงมหาดไทยเมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2556 เป็นต้น

เทศบาลตำบลขนวน มีกลุ่มงานฝ่ายสวัสดิการสังคมที่ดูแลรับผิดชอบจัดสรรสวัสดิการสังคมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคมและพัฒนาสังคม รวมทั้งการส่งเสริมความมั่นคงทางสังคม เพื่อให้ประชาชนสามารถดำรงชีวิตได้ในระดับมาตรฐาน โดยบริการดังกล่าวจะต้องตอบสนองความต้องการพื้นฐานของประชาชนให้ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างทั่วถึงและเป็นธรรมให้แก่ประชาชนในชุมชนในหลาย ๆ ด้าน อาทิ ด้านสาธารณสุข ด้านการศึกษา ด้านความเป็นอยู่อาศัย ด้านการบริการสังคมทั่วไป และด้านการมีรายได้ เป็นต้น ปัจจุบัน กลุ่มงานฝ่ายสวัสดิการสังคม ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบกองทุนสวัสดิการชุมชนซึ่งจะวันละบาทของชุมชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลขนวน โดยมีการจัดสวัสดิการชุมชน 11 ประเภท ได้แก่ สวัสดิการคลอดบุตร เจ็บป่วย เสียชีวิต ผู้ด้อยโอกาส ทุนการศึกษา เยี่ยมผู้สูงอายุในชุมชน ประสภภัย ส่งเสริมอาชีพ ประเพณีวัฒนธรรม สาธารณประโยชน์ และอื่น ๆ จะได้รับสวัสดิการ เป็นต้น (เทศบาลตำบลขนวน. 2560) แต่อย่างไรก็ดี กองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลขนวน ยังมีปัญหาในเรื่องของระบบกระบวนการในการดำเนินงานของกองทุน ซึ่งจากการลงพื้นที่วิจัยเพื่อสำรวจปัญหาและทบทวนโจทย์วิจัย พบว่า กองทุนมีปัญหาเกี่ยวกับระบบ อาทิ การจัดเก็บข้อมูลของสมาชิกกองทุน การเบิกจ่ายสวัสดิการที่ซ้ำซ้อน เป็นต้น

ดังนั้น จึงเป็นโอกาสอันดีที่ผู้วิจัยและคณะ จะได้มีส่วนร่วมในการเข้าไปพัฒนาและการแก้ไขปัญหาภายใต้โครงการพัฒนาเชิงพื้นที่เพื่อชุมชนเข้มแข็งและท้องถิ่นน่าอยู่อย่างยั่งยืนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม (สสส.) โดยผ่านการวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาระบบกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลขนวน อำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น เพื่อร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น ให้เกิดเป็นเครือข่ายชุมชนท้องถิ่นน่าอยู่ได้อย่างเหมาะสมและยั่งยืน ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษากองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลขนวน อำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อค้นหารูปแบบการพัฒนาระบบกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลขนวน อำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น
3. เพื่อสรุปผลรูปแบบการพัฒนาระบบกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลขนวน อำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ ผู้สูงอายุในชุมชนตำบลขนวน อำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น

2. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

1) แหล่งข้อมูลด้านเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ หนังสือ ตำรา เอกสารวิชาการ งานวิจัย และเอกสารสื่อออนไลน์ เป็นต้น

2) แหล่งข้อมูลด้านตัวบุคคล อาทิ ผู้นำชุมชน ประชาชนในพื้นที่วิจัย ราษฎรชาวบ้าน ผู้รู้ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ เป็นต้น

3) แหล่งข้อมูลด้านสถานที่วิจัย คือ ชุมชนตำบลขนวน อำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษากองทุนสวัสดิการชุมชน การค้นหารูปแบบการพัฒนาระบบกองทุนสวัสดิการชุมชน และการสรุปผลรูปแบบการพัฒนาระบบกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลขนวน อำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

เริ่มต้น 1 ตุลาคม 2560 วันที่สิ้นสุด 30 กันยายน 2561

ระเบียบวิธีวิจัย

1. แหล่งข้อมูล

1) แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่ เอกสารวิชาการ สถิติ หนังสือ ตำรา วรรณกรรม บทความทางวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสื่อสิ่งพิมพ์ออนไลน์ เป็นต้น

2) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้แก่ การสำรวจ การสังเกต การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ราษฎรชาวบ้าน ผู้นำชุมชน ประชาชนในชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีส่วนได้ส่วนเสีย เป็นต้น

2. เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาาระบบกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลขนวน อำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยจะสรุปผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษากองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลขนวน อำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า สามารถจำแนกผลการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลขนวน คือ ระเบียบข้อบังคับกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลขนวน อำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น เพื่อการจัดสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลขนวนเป็นไปโดยเสมอภาคทั่วถึงเอื้ออาทรซึ่งกันและกันรวมทั้งเอื้อประโยชน์ต่อสมาชิกโดยรวมในชุมชนเทศบาลตำบลขนวน จึงจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนขึ้นจึงเห็นควรกำหนดการดำเนินงานของกลุ่มกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลขนวน จำนวน 25 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า ระเบียบข้อบังคับกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลขนวน ข้อที่ 2 สำนักงานกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลขนวนที่ตั้งอยู่ที่เทศบาลตำบลขนวน อำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น ข้อที่ 3 ระเบียบนี้เริ่มใช้ตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป ข้อที่ 4 วัตถุประสงค์ของกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลขนวน ข้อที่ 5 แหล่งที่มาของเงิน ข้อที่ 6 คุณสมบัติของสมาชิก ข้อที่ 7 การสมัครเข้าเป็นสมาชิก ข้อที่ 8 สิทธิหน้าที่และผลประโยชน์ ข้อที่ 9 สมาชิกขาดจากการเป็นสมาชิกตามสาเหตุต่าง ๆ ข้อที่ 10 ให้มีคณะกรรมการชุดหนึ่ง ข้อที่ 11 ให้คณะกรรมการตามข้อ 10 มีหน้าที่ให้คำปรึกษาคณะกรรมการตรวจสอบการกองทุน ข้อที่ 12 ให้คณะกรรมการบริหารมีหน้าที่ ข้อที่ 13 คณะกรรมการมีคุณสมบัติ ข้อที่ 14 คณะกรรมการตามข้อที่ 10 ข้อที่ 15 ให้มีคณะกรรมการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน ข้อที่ 16 คณะกรรมการประเมินมีหน้าที่ ข้อที่ 17 ให้คณะกรรมการจัดทำงบดุล และบัญชีงบดุลส่งให้คณะกรรมการประเมินผล ข้อที่ 18 คณะกรรมการทั้งข้อ 10 และข้อ 16 ข้อที่ 19 การประชุม ข้อที่ 20 การแจ้งข้อมูลข่าวสาร ข้อที่ 21 จัดสวัสดิการทั้งหมด 11 เรื่อง ข้อที่ 22 การบริหารจัดการ ข้อที่ 23 การบริหารจัดการสวัสดิการชุมชนตำบลขนวนตามข้อ 22 ให้เป็นไปตามเหตุและผลการ ประกาศใช้ พ.ร.บ. ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546 ข้อที่ 24 ข้อบังคับกองทุนสวัสดิการสังคมชุมชนตำบลขนวน สามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้โดยมติ ของที่ประชุมกรรมการ หรือที่ประชุมใหญ่เห็นชอบ ข้อที่ 25 คณะกรรมการสวัสดิการสังคมตำบลขนวนสามารถเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมข้อบังคับตามความเหมาะสมและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และบทเฉพาะกาล ระเบียบข้อบังคับสามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงได้ขึ้นกับสถานะการเงินของกองทุนฯ และขึ้นอยู่กับดุลพินิจของคณะกรรมการกองทุนฯ

1.2 ปัญหาที่พบในกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลขนวน คือ จากการศึกษาระเบียบข้อบังคับกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลขนวน อำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น พบปัญหาในเรื่องของการจัดการข้อมูลเกี่ยวกับรายรับ-รายจ่าย ของสมาชิกกองทุนที่ยังไม่เป็นระบบเท่าที่ควร ซึ่งจากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายพบว่า ข้อมูลเกี่ยวกับระบบการเบิกจ่ายสวัสดิการประเภทต่าง ๆ ยังมีความซ้ำซ้อนและเกิดความสับสนในการเบิกจ่าย อาทิ ระเบียบการเบิกจ่ายประเภทการเจ็บป่วย นอนโรงพยาบาลได้รับคืนละ 150 บาท และไม่เกิน 10 คืน หรือปีละ 1,500 บาท แต่สมาชิกกองทุนไม่รู้ว่าตนเองเบิกสวัสดิการไปแล้วกี่ครั้งและเหลือ

อีกทีครั้ง (สมาชิกหลงลืมหรือจำไม่ได้) เป็นต้น ตลอดจน รายรับที่สมาชิกจะต้องรวบรวมเงินส่งให้ คณะกรรมการกองทุนแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่จ่ายเป็นรายเดือน กลุ่มที่จ่ายประจำทุก 6 เดือน และกลุ่มที่จ่ายเป็นรายปี ซึ่งบางครั้งสมาชิกของกองทุนก็จำไม่ได้ว่าตนเองได้จ่ายไปแล้วหรือยังไม่ได้จ่าย หรือสมาชิกบางคนก็เปลี่ยนจากการจ่ายแบบรายเดือนมาจ่ายแบบรายปี หรือเปลี่ยนจากการจ่ายรายปีมาจ่ายแบบรายเดือน ทำให้เจ้าหน้าที่คณะกรรมการกองทุนต้องค้นหาเอกสารหรือข้อมูลหลักฐานค่อนข้างยุ่งยาก สับสน และอาจทำให้การตรวจสอบข้อมูลมีข้อผิดพลาด เป็นต้น ดังนั้น จากการศึกษาระเบียบข้อบังคับกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลขนวน ได้พบถึงปัญหาเกี่ยวกับระบบการจัดการข้อมูลรายรับ-รายจ่าย ของสมาชิกกองทุนที่ยังไม่เป็นระบบเท่าที่ควร ซึ่งปัญหาดังกล่าวนี้อาจถือว่าเป็นปัญหาสำคัญที่กลุ่มเป้าหมายและชุมชนมีความต้องการที่จะแก้ไขปัญหาและอยากให้กองทุนสวัสดิการชุมชนเกิดการพัฒนาเป็นไปอย่างต่อเนื่อง มั่นคง ยั่งยืน ภายใต้สังคมไทย 4.0

2. เพื่อค้นหารูปแบบการพัฒนาระบบกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลขนวน อำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น ได้รูปแบบ จำนวน 3 รูปแบบ ดังนี้

2.1 รูปแบบการพัฒนาระบบการจับเก็บเอกสารข้อมูลโดยดัชนีการจำแนกด้วยมือ คือ การจับเก็บเอกสารข้อมูล หมายถึง กระบวนการในการจำแนกจัดเก็บเอกสารให้เป็นระเบียบเพื่อให้ค้นหาเอกสารได้ทันทีที่ต้องการใช้ องค์กร หน่วยงาน จึงต้องมีการจัดเก็บเอกสารที่ดีเพื่อรวบรวมเอกสารให้เป็นหมวดหมู่ เป็นระเบียบ เอกสารไม่ชำรุดเสียหาย สะดวกต่อการค้นหาเมื่อต้องการใช้ และเป็นวิธีการเก็บเอกสารที่เหมาะสมกับองค์กร ซึ่งผู้ที่ทำหน้าที่ในการจัดเก็บเอกสารข้อมูลจำเป็นต้องมีความรู้ด้านการเก็บเอกสารข้อมูลเป็นอย่างดีด้วย

2.2 รูปแบบการพัฒนาระบบการจับเก็บเอกสารข้อมูลโดยโปรแกรมไมโครซอฟท์ เอกซ์เซล คือ เป็นโปรแกรมหนึ่งทำงานภายใต้โปรแกรมระบบปฏิบัติการวินโดวส์ โดยโปรแกรมสำเร็จรูป Microsoft Excel จัดเป็นโปรแกรมทางด้านจัดการกับกระดาษทำการ (Worksheet หรือ Spreadsheet) ที่มีขีดความสามารถสูง ทั้งในด้านการคำนวณ การจัดการฐานข้อมูล (Database) การสร้างแผนภูมิ (Chart) การใช้แผนที่ข้อมูล (Data Map) และการวาดรูปในแบบกราฟิก เป็นต้น

2.3 รูปแบบการพัฒนาระบบการจับเก็บเอกสารข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ คือ โปรแกรมสำเร็จรูป คือ ซอฟต์แวร์ หรือโปรแกรมประยุกต์ที่มีผู้จัดทำไว้ พัฒนาขึ้น เพื่อใช้งานด้านใดด้านหนึ่ง โดยเฉพาะตามผู้ใช้ต้องการ เช่น งานด้านการจัดทำเอกสาร การทำบัญชี การจัดเก็บข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนงานด้านอื่น ๆ ตามแต่ผู้ใช้ต้องการ เพื่อใช้ในการทำงานประเภทต่าง ๆ โดยที่ผู้ใช้คนอื่น ๆ สามารถนำโปรแกรมไปใช้กับข้อมูลของตนเองได้ แต่จะไม่สามารถทำการดัดแปลงหรือแก้ไขโปรแกรมภายในได้

3. เพื่อสรุปผลรูปแบบการพัฒนาระบบกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลขนวน อำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น พบว่า 2 รูปแบบ คือ 1. รูปแบบการพัฒนาระบบการจับเก็บเอกสารข้อมูลโดยโปรแกรมไมโครซอฟท์ เอกซ์เซล (กำลังพัฒนาสร้าง) 2. รูปแบบการพัฒนาระบบการจับเก็บเอกสารข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ (กำลังพัฒนาสร้าง แต่ทั้งนี้ ถ้างบประมาณในการพัฒนาสร้างระบบดังกล่าวนี้มียอดสูง)

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาระบบกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลขนวน อำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษากองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลขนวน อำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น

1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลขนวน คือ ระเบียบข้อบังคับกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลขนวน อำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น เพื่อการจัดสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลขนวนเป็นไปโดยเสมอภาคทั่วถึงเอื้ออาทรซึ่งกันและกันรวมทั้งเอื้อประโยชน์ต่อสมาชิกโดยรวมในชุมชนเทศบาลตำบลขนวน จึงจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนขึ้นจึงเห็นควรกำหนดการดำเนินงานของกลุ่มกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลขนวนขึ้นไว้

1.2 ปัญหาที่พบในกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลขนวน คือ จากการศึกษาระเบียบข้อบังคับกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลขนวน อำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น พบปัญหาในเรื่องของระบบการจัดการข้อมูลเกี่ยวกับรายรับ-รายจ่าย ของสมาชิกกองทุนที่ยังไม่เป็นระบบเท่าที่ควร ซึ่งจากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายพบว่า ข้อมูลเกี่ยวกับระบบการเบิกจ่ายสวัสดิการประเภทต่าง ๆ ยังมีความซ้ำซ้อนและเกิดความสับสนในการเบิกจ่าย อาทิ ระเบียบการเบิกจ่ายประเภทการเจ็บป่วย นอนโรงพยาบาลได้รับคินละ 150 บาท และไม่เกิน 10 คืน หรือปีละ 1,500 บาท แต่สมาชิกกองทุนไม่รู้ว่าตนเองเบิกสวัสดิการไปแล้วกี่ครั้งและเหลืออีกกี่ครั้ง (สมาชิกหลงลืมหรือจำไม่ได้) เป็นต้น

2. เพื่อค้นหารูปแบบการพัฒนาระบบกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลขนวน อำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น ได้แก่ จำนวน 3 รูปแบบ ได้แก่ 1. รูปแบบการพัฒนาระบบการจัดเก็บเอกสารข้อมูลโดยดัชนีการจำแนกด้วยมือ 2. รูปแบบการพัฒนาระบบการจัดเก็บเอกสารข้อมูลโดยโปรแกรมไมโครซอฟท์ เอกซ์เซล และ 3. รูปแบบการพัฒนาระบบการจัดเก็บเอกสารข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์

3. เพื่อสรุปผลรูปแบบการพัฒนาระบบกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลขนวน อำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น ได้แก่ จำนวน 2 รูปแบบ คือ 1) รูปแบบการพัฒนาระบบการจัดเก็บเอกสารข้อมูลโดยโปรแกรมไมโครซอฟท์ เอกซ์เซล และ 2) รูปแบบการพัฒนาระบบการจัดเก็บเอกสารข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์

การสังเคราะห์องค์ความรู้และนวัตกรรม

1. ที่ตั้งหรือชุมชน คือ ชุมชนตำบลขนวน อำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น

2. การทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง คือ เกิดการพัฒนาระบบกองทุนสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุในชุมชนตำบลขนวน

3. ความสำเร็จในการแก้ไขปัญหา คือ ช่วยให้ระบบกองทุนสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุในชุมชนตำบลขนวนเกิดความยั่งยืนและมีความเข้มแข็ง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ควรนำรูปแบบการพัฒนาระบบการจัดเก็บเอกสารข้อมูลโดยโปรแกรมไมโครซอฟท์ เอกซ์เซลไปพัฒนาระบบกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลขนวน เพิ่มเติมให้สมบูรณ์ต่อไป

1.2 ถ้ากองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลขนวน มีงบประมาณหรือจัดสรรงบประมาณได้ ก็ควรนำรูปแบบการพัฒนาาระบบการจัดเก็บเอกสารข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ไปพัฒนาใช้ในระบบกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลขนวน เพิ่มเติมให้เป็นแบบออนไลน์ต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ในการติดต่อประสานงานกับกลุ่มเป้าหมาย ควรมีการนัดหมายกันไว้ล่วงหน้า ทั้งนี้เพื่อไม่ให้เกิดความคาดเคลื่อนในการลงพื้นที่วิจัย และเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้เตรียมตัว เตรียมความพร้อมในการมีส่วนร่วมดำเนินการวิจัยด้วย

2.2 ในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายแต่ละครั้ง ผู้วิจัยจะต้องอธิบายเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ให้กระจ่างชัด และคอยกำชับควบคุมในการเก็บข้อมูลอย่างเคร่งครัด เพราะบางครั้งกลุ่มเป้าหมายอาจไม่เข้าใจเกี่ยวกับเนื้องานการวิจัย ซึ่งอาจทำให้ผู้วิจัยไม่ได้รับข้อมูลทางการวิจัยตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยอย่างแท้จริง

2.3 เทศบาลตำบลขนวน ควรตั้งข้อบัญญัติงบประมาณด้านการสนับสนุน ส่งเสริมการทำวิจัยเชิงพื้นที่เป็นประจำทุกปี เพื่อให้ทราบถึงปัญหา ความต้องการ และแนวทางการพัฒนากองทุนสวัสดิการชุมชน เทศบาลตำบลขนวน อย่างมั่นคงและยั่งยืนสืบไป

กิตติกรรมประกาศ

วิจัยฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจากกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ การวิจัยและผู้ที่เกี่ยวข้องในการวิจัยครั้งนี้ทุก ๆ ท่าน อาทิ ผู้บริหารท้องถิ่น ประชาชน และเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้อง ขอขอบพระคุณสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่ได้ช่วยเหลืออำนวยความสะดวกในการลงพื้นที่วิจัย การประสานงานวิจัย และอื่น ๆ ตลอดโครงการวิจัย ขอขอบพระคุณคณาจารย์และทีมนักวิจัยที่ได้ร่วมแรงร่วมใจช่วยเหลือกันในการลงพื้นที่วิจัยจนสำเร็จสมบูรณ์ลุล่วงไปด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (2559).ระบบสวัสดิการชุมชน รากฐานสู่สวัสดิการสังคมไทยอย่างยั่งยืน.

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาปฏิรูปแห่งชาติ. (2558).

วาระปฏิรูปที่ 30: การปฏิรูประบบเพื่อรองรับสังคมสูงวัย. กรุงเทพฯ: สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

องค์การบริหารส่วนตำบลขนวน. (2560). **ข้อมูลพื้นฐานชุมชน.** รายงานการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 กองสวัสดิการสังคม องค์การบริหารส่วนตำบลขนวน